

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 45.

W
1
ZLETI
182

Indult Bétsből, Pénteken, December' 4-dikén, 1829.

Orosz Ország.

Sz. Pétervára, Nov. 18-kán. A' Tsászár néhány napoktól fogva roszzúl van, de betegsége egyáltalában nem nyughatatlanító, és a' mint az itt alább követhető Orvosi Bulletinékből meg-tetszik, Ó Fge már gyógyul.

I. Bulletin. A' mult kedden Oct. 29 kén (Nov. 10-kén) estvéli 8 órakor Ó Fge valamely hideg borzadást érzett, melyet éjjelre kelve egy hidegrázás követett. — Reggel megtetszett, hogy az Ó Fge roszzulléte nem egyéb nátha hidegnél, a' melly két ízbeli maga meghűtésének követhetése. Azólta a' betegség szokott ren-des folyását követi, az az, a' hideglelés állapot folyvást való, éjtszakának idején nevedő hévséggel. A' roszzúl létel-nek kezdetétől fogva, semmi nyavalyás vagy gyúlasztó nemű Symptoma egy Or-ganumban is magát nem mutatta, és a' közelebbi háromszor 24 órák alatt a' hi-deglelés heve lassanként kissebbedett. Am-bár gyengének érzi magát Ó Fge, a' foly-vást tartó Hideglelésnek követhetésében: de reményljük, hogy a' nyavalya nem sokára jóra fordul. Nov. 4-kén (16-kán) 1829 (Aláírás) Crighton. Rauch.

Udvari Orvosok.

II. Bulletin. Ó Fge a' Tsászár az éjtszakát tsendesen töltötte és estvéli 11 órától reggeli 8 óráig tsak háromszor ébredt fel. A' mi a' hideglelést illeti, ab-

ban semmi tetemes változást nem lehet észre venni Nov. 5-kén (17-kén) 1829.

Chrighton. Rauch.

A' Kaukazusi Külön-tábortól:

Az Orosz tábor és a' Skutari Basa Seregei között történt utóbbi mozgások-ról, (L. M. K. 43 szám) a' Pétervári Journal környülállásos tudósítást ad, mellynek rövid summája itt követhet:

„Rumeliában és a' több elfoglalt Török tartományokban, mihelyt a' Béke Tractatus aláíratott, parantsolatot adott Gróf Diebits az ellenségeskedésnek megszüntetésére. Azonközben Egy a' Török Vezérek közül Mustafa, a' Skodrai (Skutari) Basa, a' ki ekkorig legkevesőbé vett részt a' háborúban, úgy kezdi magát viselni, mint a' ki a' háborút maga oktából folytatni akarja; és minek-utánna a' hadnak egész ideje alatt egy helyben veszteglett, megindul a' Tsata mező felé éppen abban a' pillantásban, midőn a' Békesség készülne, és annak megkészülése után Sophiából előnyo-mul Philippipolishoz.

„Gróf Diebits, a' Drinápolyban lévő Török Meghatalmazottak által, meg-szóllittatja a' Basát, hogy a' Békékötés-nek hódolással vesse magát alája, és az Orosz tábortól elfoglalt környéknek határlíneájába bé ne hágjon, mivel kü-lömben úgy tekinti, mint Békeszegőt és Urának a' Szultánnak engedetlen Basa-

⌘

ját. A' Török vezér, kinyilatkoztatván, hogy ő Drinápolyban akarja venni téli szállását, azt feleli Oct. 4-dikén írott levelében Gróf Diebitsnek, hogy ő a' következő Szombaton, az az Oct. 10-kén a' nevezett város felé útnak indul. A' Feldmarsal, hogy minden rossz következeseknek eleit vegye, megparantsolja Kisseleff és Geismar Generalisoknak, hogy a' Basát tartsák szemmel közelről. Gen. Geismár Oct. 15-kén a' Vrázából Sofia felé-vivő Országúton megmódítja seregeit, 16-dikán megérkezik. Arnaut-Kalessihoz, a' hol egy Török tsapat (1700 emberből álló) bésantolva állott és az útat a' miénk előtt elzárta. Ezeknek nagyobb része Albanusokból állott, kik az Orosz Elő-sereget megtámadták. A' tsatának következése, Oct. 17-kén, a' lett, hogy a' Törökök megverettek, sántaikból kiűzetettek és 3 ágyúikat elvesztették. Szerentsére kevés vérontásba került a' viadal. A' futókat nem engedte a' Generalis üzni, sőt bagásiás szekereiket sem bántotta. — Meghallván ezt a' Skutari Basa, megfélemlert és levelet írván Drinápolyba a' Török Meghatalmazottakhoz békés szándékát esküvéssel erősítette, 's kérte egyszersmind Gróf Diebits Fővezért, hogy az Orosz Seregeknek mozgásait szüntetné meg. A' mi meg is lett haladék nélkül, 's a' Törököknek még ágyúik is, mellyeket elvesztettek, vissza adtak.

„Ugyan ezen idő alatt Gen. Kisseleff Silistriából ki indulván, Oct. 21-kén Gabrovánál állott. De itt, minekutánna a' Nagy Vezér, a' Törököknek barátságos szándékát hozzája küldött követe által erősítené, és a' Skutari Basával való egyetértést forma szerént megtagadná, további parantsolatig megállította seregeit. Az új parantsolat, melly a' Feldmarsaltól hozzája érkezett,

reménylhetőképpen minden további felháborodásnak és ellenségeskedésnek, egyik vagy másik részről, gátot fog vetni.

„Későbbi levelek Drinápolyból jelentik, hogy a' Békelevelek Ratificatiójának kiterelése Oct. 28-kán megesett. A' mi maga eléggé megmutatja, hogy a' Porta a' Skutari Basának ellenséges szándékaitól egészen idegen volt.

A' Kaukazusi Külön Táborból, ugyan azon Journal egy tudósítást közöl, elébe ezt a' megjegyzést bocsátván:

„Egyszeriben a' Drinápolyi Békeségnek megkésztülése után elküldött Feld Marsal Gróf Diebits-Sabalkansky két Kurírt Asiába Gróf Paskevits-Erivansky hez, egyiket szárazon, másikat vizen a' béke hírének megvitelére. Egyik ezek közzül, Test Örző Hadnagy Mogutsy Oct. 2 dikán megérkezett a' tengeren a' Trapezunti Kikötőbe, de a' Török Basa nem engedvén kiszállani, kénytelen volt más Kikötőt, a' hol kiszállhasson, keresni. Ezen idétlen akadályoskodásnak nagyon rossz következése lett a' Török Seregekre nézve, melly noha a' miénknek új ditsőséget szerzett, méltó a' sajnálkozásra a' mennyiben új vérontást okozott abban az időben, midőn a' háború már véget ért“ — Ugyan is: Minekutánna Gróf Paskevits a' Trapezunti útból vissza felé térne Erzerumba, és téli szállásról gondolkoznék, meghallja, hogy az új Szeraskir seregeket gyűjt Erzerumnak megtámadására és már 18,000 embere áll az Oroszoktól elhagyattatott Beiburt városa körül. Egy ilyen nevezetes hadi erőnek szomszedságát nem akarván Gróf Paskevits megszenvedni, Oct. 6-kán megindította Seregeit Erzerumból, két tsapatban Beiburt felé. Az egyik tsapat, mellyet

Feldmarsal Gróf Paskevits személyesen vezérelt Chos-Pungaron keresztül, a másik Gen. Potemkin Kommandója alatt Aschkalin keresztül vette útját, míg nem Oct. 8 kán Beiburthoz 15 Verstnyire, a Rézbányáknál, egy-sülvén a nevezett város alá jutnának. Köz-el a város falaihoz mintegy 1000 lova-sok állottak az Elő-Sántzoknak fedezé-sére. Ezek széljel üzetettek. Az a mé-részség, mellyel a Törökök itten a mi-éinkel szembe szállani mertek, elég bi-zonyosságul szolgált annak helyes követ-keztetésére, hogy a Törökök bent a vár-ban számosan vannak, és sokaságokban bíznak. A fogságba estektől kitudta a Vezér, hogy a Szeraszkir a tulsó olda-lon Beiburthoz 4 órányira fekszik, a várbelielieknek segítségül 2000 Lázokat (Lázisztániakat) küldött, és másnap egész erejével készül a városba bémenni. Mind ezek arra határozták a Fő Vezért, hogy a megtámadás pillantását ne halaszssa. Megkerülvén azért a várost Oct. 9 kén hajnalban, elsöben Aruzga falut el-foglalta, azután a várost elkezdvén ágyúztatni, a külső sántzokból a Tö-rököket ki verte, a városba kergette, és a futóknak szüntelen nyomába lévén a város útszáin üzte, míg nem a házak-ból is, a magát azokba vett ellenséget kihajtaná. Ezen alkalmatossággal az el-lenségből 800 elesett, 1256 fogságra jutott 6 ágyúkkal és 12 zászlókkal. A kiüzött ellenségnek nagyobb része Ispira felé futott. A Szeraszkir, a ki 10,000 em-berrel jött a városnak védelmezésére, midön meghallotta annak elfoglalását, hirtelen hátra vonult. — Harmadnappal a város megvétele után, úgy mint Oct. 11-kén, a Szeraszkir, a ki bizonyos úton meghallotta a békességnek megköt-tetését, követett küldött Gróf Paskevits-hez, fegyverszűnést kérvén tőle. Gróf Pa-skevits részszerént, hogy a hírről

bizonyost tudjon, részszerént hogy a kívánt fegyvernyugvást megadja, kikül-dölte a Basához Status Tanátsos Vlan-galy Urat, a ki midön a Szeraszkir táborába érkeznek, ott találta már Ka-pitány Duhamel Urat, a ki Driná-polyból mint Kurír, a szárazon jött. — Gróf Paskevits mindjárt parantsolatot adott az ellenségeskedésnek elhagyásá-ra, és egyszersmind közösülésbe lépett a Szeraszkirral, a Portának (a Béké-kötés értelme szerént) vissza adandó Basaságoknak kiadása eránt.

Odessa, Nov. 20-kán. A Pestis a városban, a Sidók házain kívül, másutt nem mutatja magát. — A Kereskedök-nek kedvéért, kik nagy számmal van-nak részszerént gabonát részszerént Por-tékát vásárolni, megengedettett (ellent nem állván a néhány háznál ki ütött Pestis), hogy bizonyos vígyázat mellett hajókat terhelhessenek.

A Tiflisi Újság jelenti, hogy Prof. Parrót Ur tsak ugyan reá ment, hogy az Ararat tsultsát meghághassa. Egy Szerzetes barátnak (az Etsmiazini Klastromból) és két falusi lakosoknak társaságában, Oct. 9-dikén délutáni 3 órakorj feljutott Parrot Ur a Hegy-nek legfelső tetejére és ott egy öt lábnyi Keresztet felállított. A Hegynek magas-sága, a mint Parrot Ur megmérte Ba-rometrum segítségével, 16,200 láb a tengertükre felett.

N é m e t O r s z á g.

Az Inland (Münkheni Újság) a következőképpen elmélkedik Hau-ser Gáspárról, 's a rajta elkövetett gyilkos megtámadás felől: „Tudva va-gyon, hogy Ő Fgc a Bavariai Király, a Rezat Kerületi Törvényszéknek elő-terjesztésére, öt száz forint jutalmat tó-tetett fel annak, a ki a Hauser Gás-

páron Norimbergában elkövetett gyilkos erőszakoskodásra nézve, olyan jelentéseket és megbizonyításokat tud adni, mellyek a' gonosztévőnek felfedezésére vezethetnek. — Meg lehetünk róla győződve, hogy minden Bírói és Politiziai székek vetélkedve buzognak a' kárpitnak, melly ama boldogtalan ifjúnak életét fedezi, felemelésén, és ezen halatlan 's pogány kegyetlenségű gaztettnek kinyomozására a' Bírói Hatalomnak minden segéd-eszközeit előveszik — a' mit annyival nagyobb bizodalommal reménylhetünk, mivel a' történet a' nemes szívű Királynak figyelmettségét magára vonta, és ez a' Bírói és Politiziai Székeknek újabb ösztönt ad az okos és fáradhatatlan munkásságra. — Ez a' történet most minden alsóbb 's felsőbb társaságokban mindennapos tárgya a' beszédnek. Megeshetik, hogy a' bűnösök még sokáig eltudják magokat rejteni az őket kereső törvény elől. De éppen ezen közönségessége a' dolognak, lehetetlen hogy elebbutóbb valami gyenge nyomot ne adjon, melly is, értelmes továbbbűzés után, tsalhatatlanul telyes világosságra fog vezetni. Annyi sok esztendőknél folyása alatt tsak ugyan lehetetlen volt a' szerentsétlen Hausert el annyira rejtve tartani, hogy senki sehol valami különöst vagy szokatlant ne tapasztalt vagy gyanított volna, talán a' nélkül, hogy azt tudná vagy annak jelentését és mirevalóságát magának megmagyarázhatná. Hangok, mellyeket valaki hall, egy kamara mellyet esmér, és egy embernek bizonyos helyűvé való rendes ballagása, mellyet észre vészen — a' sokszori látás és megszokás után könnyen levetkezhettek az eredetüképpen reájok ragadt gyanúságot. A' Politziának titkos munkálódásai nem lehetnek sikeresek, mivel még nintsen semmi bizonyos nyom, a' mellyből kiindulni lehetne. A' fő do-

log annakokáért most, a' mitől függ minden, a' léssen, hogy a' történelre tartozó, már tudva lévő, minden környüllállások, a' mennyire tsak lehet, mindenfelé elterjesztessenek és közönségessé tétessenek; nevezetesen, nyomtattassanak ki, és minden Városokba, falukba, helységekbe, szállásokba és tanyákba az Előjáróságához küldettessenek meg. Így az, a' mit valaki talán több esztendővel ez előtt ez vagy amaz háznál, a' fentebb előadott értelemben, észrevett vagy tapasztalt, ismét szóra kerül, és az innen is onnan is vett bizonyosságokkal valamely egybefüggést árul el, melly osztán a' Politiziai nyomozásoknak vezérfonalul szolgálhat. — Bár melly sokfélelké legyenek a' vélekedések ezen dolog felett, annyi mindazáltal kétségen kívül valónak látszik, hogy az Indító okát a' gonoszságnak, azokban az akadályokban kell keresni, mellyeket a' Hauser létele egy valaki tzeljainak ellenébe vet. Ha ez áll, úgy nem az alsó és közép rendű emberek körül kell keresni, a' kiknél egy ilyen félelmes, veszedelmes, és sok költségbe kerülő lépés nem pótolhatnék ki egy alkalmatlan Praetendensnek eltávoztatásából származó hászonnal; hanem inkább, bizonyosan igaz van a' köz vélekedésnek, melly a' gonosztévőt a' főrangú emberek között keresi, a' kiknek egy vagy más módon, a' familia egy tagjának eltávoztatásában intereszszéjek forog fel. Ide mutat maga az az út és mód, mellyen a' boldogtalan gyermeket láb alól eltenni akarák. Az alsóbb rendű Felekezetnek Practicus hajlandósága, 's közbeközbe nagyobb gorombasága, durvasága, kétség nélkül bizonyosabban tzelt ért volna; az e'féle ravasz mesterkedés inkább tulajdona szokott lenni a' Pellérozottabb rendnek, és a' megölésnek gondolatja tőle távolabb van. — Mitsoda különös tzel

lehetett pedig Hausernek ilyen titokban és fogságban tartásában? arról kétféle a vélekedés. Némelyek szerint valamely tilalmas szerelem molskának eltörlése, mások szerint egy gazdag birtok vagy örökség után való szomjúhozás. Mi, tudván miképpen nézik a nagy világban a szerelmes történeteket, és melly könnyűséggel el lehet távoztatni és idegen név alatt fel neveltetni a vétkes kitsapongásnak alkalmatlan bizonyságait — az utóbbi vélekedés mellett állunk; de azért nem tudnánk az eddig tudvalévökből olyan következtést venni, melly az ezer meg ezer lehetőségek között a legkihívóbbakat kitalálhatná. Ha ez igaz, hogy Hauser azért rejtetett el félre, hogy más valaki bizonyos lehessen a nagy örökség felől: úgy ez a valaki reménységét vagy Testamentomra vagy egyenes Successiora építi. (Itt fel veszi az *Inland* az eseteket egyenként, és ajánlja a Törvénytudóknak a Nagy Házak testamentomainak figyelmes megnézését, és kiváltképpen azokat az eseteket, mellyekben a jószág a Familiának egy másik ágára száll; 's így folytatja tovább elméltetését: Már akármint légyen a dolog, annyi bizonyos, hogy az emberek türedelmellenül várják a gáztettnek felfedezését; és bár nem igaz is az, a mit nem régiben közönségesen beszéltek, hogy t. i. valami nyom Tyrolisba vezet: de megvagyunk felőle győztetve, hogy ennek a nyomozásnak — a Hauseren elkövetett gonoszlettnak főszerzője, tömlötze, tömlötz-mestere és gyilkosa után — elébb utóbb tészra kell vinni; ha külföldben a szerentséllent magát akkorig meg lehet a fenyegető veszedelem ellen oltalmazni, míg saját erejének tökéletes kifejlése és kimiveltetése benne is egy még gazdagabb forrását nyitja meg a világosságnak ezen rémítő homályban. — Azonközben szedjék

özve a törvénytudók az itt öszve jövő gonoszságoknak képzetait, és — ha a Nyomozás, vezérfonalat nem találhatná — írják fel nagy betűkkel a Törvénytudomány Év-könyveibe, hogy a tsalásnak, meghamisításnak, Egesség-rontásnak, emberlopásnak, és gyilkosságnak ugyanazon egy szörnyetegtől ugyanazon egy boldogtalanon végbevitt bünei, ellent nem állván a kedvességben és bizodalomban lévő *Inquisitionis Maxima*; fel nem fedeztettek!“

Nagy Britannia.

London, Nov. 20 dikán. Hertzeg Wellingtonnal tegnap, öten a Ministerek között ú. m. a Kintstár Cancellarius, Gróf Aberdeen, Viscount Melville, Lord Ellenborough és Peel Úr hozzája menvén a Tiszti hivatalba, Conferentziát tartottak.

Az új Londoni Politzia, a Lord Mayori (Nov. 9-kén esett) Processiokor igen jelesen megkülömböztette magát, a mennyiben a Fő városnak azokban a részekben, a hová már bevitettetett, egyetlenegy lopás sem történt; ellenben ott (nevezetesen a Cityben) a hol még a régi rendtartás áll, sűrűen történtek.

Frantzia Ország.

Páris, Nov. 22-kén. Leopold Sachsen-Coburgi Hertzeg a Királyi Udvartól bútsút vett, 's vissza mégyen Angliába. — Gróf Matuscevitcz, a ki Londonból hazatéröben útját erre vette, Nov. 19-kén majd egy egész órányi privát audientzián volt a Királynál.

Gróf Labourdonnaye nak a Kabinétból lett kilépését a Gazette és Quotidienne sajnálják. A Liberalis Újságok hidegen veszik, látják (azt mondják), hogy a Kabinét csak az marad, a

mí eddig volt. „Frantzia Ország tsak azt látja fájdalmas bosszúsággal, — szóll a' Courier — midőn Királya körül, a' nép szabadsága ellen törekedő Ministerek forognak. De, hogy kinek hívják azt a' Ministert, Labourdonnayenak-e', Montbelnek-e' 's a' t. azzal az Ország semmit se gondol?“

A' Nápolyi Király és Királyné, a' mint a' Gazette írja, visszajövébe Madridból Párist meglátogatják, de a' költségeknek kevesítésére tsak Syrakusi Gróf és Grófné név alatt.

A' Fenyítő Politizai Szék Rouenben Nov. 19-kén ítéletet hozott Baudry Úrnak, a' Roueni Journál Kiadójának, perében, a' kit a' Királyi Procurator törvénybe idézett, Sept. 15-diki és 14-diki Újságleveleiért, mellyekben az ügy nevezett Prospectus (vagy a' Bretagnei Öszveszövetkezés és Aláírás) foglaltatott egy mellé függesztett elmélkedéssel. A' vádnak 's fő pontjai voltak: 1) forma szerént való megtámadása a' Király Constitutional. tekintetének; 2) ösztönözés az engedellenségre a' törvények ellen; 3) Törekedés a' Király Ministeriumának gyűlölségbe való hozására. — A' Fenyítőszék felmentette a' Kiadót minden vád alól, és a' Journalnak letartoztatott 256 és 257 Számjait (a' mondott napokról) vissza adattatni rendelte.

Toulon Nov. 14-kén. Az Aventure Brigg tegnap előtt vitorlázott el innét Görög Országba. Ezen a' hajón megyen azon 700,000 Frank, mellyet Eynard Úr a' Görög Orzági Elölütöknek küld.

S p a n y o l O r s z á g .

Cadixban a' kereskedés nagy virágzásba jött miolta a' város Szabadkikötővé tétetett. A' mult Septemberben

206 terhes hajó szállott bé a' Kikötőbe, 's 155 indult ki megrakodva. A' mult Hónap végén egy Kir. Rendelés hirdettetett ki, mellynek értelme szerént senki a' ki Xerez tartományából vagy a' Spanyol szigetekből Cadixba utaz, 1000 Reálnál többet aranyban vagy ezüstben magával nem vihet. Ezen tilalomra okot az a' félelem adott, ne hogy Cadixnak szabadkikötővé létele az arany és ezüst pénznek kivitelét az Orzágból, előmozdítsa.

Generális Eguia a' Galiciái Fő Kapitány, vett sebceiben aligha meg nem hal. A' level, mellyben a' gyilkos tsattanó ezüst (Argentum fulminans) elrejtve volt, egy újniyi vastag volt, 9—10 újniyi hosszú, és ahozkepest széles. Ő Felsege elvégezte magában, hogy ha a' Generális meghal, Özvegyének és síjainak a' Fő Kapitányi egész fizetést holtok napjáig kijaratja.

Barcelonában egytársaság állott össze, melly az Orzáglószélnék ígéretet tette, hogy mérsékelt fizetésért 8000 katonát Mexikoba szállít. Minthogy a' Spanyol Productumok előtt most egész Amérika be vagyon zárva, örömet látná az Ország, Mexikónak meghódoltatását. — Generális Vallida küldetik Havannába, (a' megholt Loviga Generálisnak helyébe), a' ki magával 4000 embert fog vinni Cubába, hihetően azokat, kik most Andalusziában öszvegyűjtetnek.

T ö r ö k O r s z á g .

A' Konstantzinápolyi posta Nov. 10-dikéről Bétsbe megerkezett, 's a' következő tudósításokat hozta. „Oct. 30-dikán már hivatalos tudósítás ment Drinápolyból a' Sultánhoz, hogy a' mind két részről aláírás által megerősített Békekötő levelek Oct. 28 dikán kítseréltettek: de azért a' békesség pontjai ki nem hirdet-

tettek. A' Sultán udvari embereivel és a' Proféta zászlójával együtt még mind eddig a' Ramitschiftliki Kaszárnnyában, vagy az Ejub-i palotájában tartózkodik. Ugy gondolják, hogy mind addig vissza sem tér a' Fővárosba, míg az Orosz seregek Drinápolyt el nem hagyják; a' mi eddig a' miatt halasztatott el, hogy a' Törökök Gyurgyevo várát nem adták általaz Orosz seregeknek *) A' Drinápolyi Orosz tábornak nagyobb része már vissza indult a' Balkán felé, úgy hogy csak a' Fő hadi szállás maradt hátra a' városban.

Halil Basa, a' ki Sz. Pétervárába küldetik különös követségbe, már megindult számos kísérelővel együtt a' tengeren Odessa felé egy fregaton. — Azt a' két szomorú hírt, hogy a' békeség megkötése után is még két rendbeli tsalak történtek, mellyek közül az egyik Oct. közepén Asiában Erzerumhoz közel mind a' két részről sok ember vesztésbe került, noha a' másik Geismár Gen. seregeivel Drinápoly és Sophia között kevés vérontást okozott, — igen kedvetlen megilletődéssel vette a' Porta.

Egy új rendelése a' Portának igen nagy örömmel fogadtatott minden keresztény lakosaitól a' Fő városnak, mellyben vissza veszi a' Nagy Úr a' Kathólikus Örményekre nézve kiadott parancsolatját, mellynek értelme szerint azok a' fővárosból kitiltattak, 's kénytelenek voltak Kis Azsiába külömb külömb helyekre kiköltözni. Most már kiadatott, hogy vissza térjenek és ismét szabad Isteni szolgálat-engedtetik nékiük.

A' török hajós sereg, melly több hónapok óta a' Bujukdere-i öbölben állott, ma Nov. 10-dikén, a' Kapitány Basától vezéreltetve a' főváros kikötőhelyé-

be visszatért. A' Navarini ütközetben megmaradt hajók is ide vártnak Alexandriából, ú. m. egy 80 ágyús linea hajó, melly szinte haszonvehetetlen, 6 fregát, 44—54 ágyúsok, 7 Korvét, 22 ágyús; 2 brigg, 20 ágyús, és egy Söner 16 ágyús."

A' Szmirnai Kurír egy lázzadást ír le, melly kis Azsiának Aidin Gute-lissár nevű kerületében a' Fő Tisztviselők ellen volt intézve, kik a' népet törvénytelen nagy adóval sanyargatták. Későbbben a' lázzadás pártütéssé lett a' Porta ellen, mivel a' Seibek nevű hadakozó hegyi nemzet vezére 1000 embert vitt amazoknak segítségekre, a' ki még nagyobb adót vetett a' népre. A' Porta egy hatalmas Natóliai Agát küldött ki a' pártütők ellen, 's reménylik, hogy az őket elnyomja.

Elegyes dolgok.

Hogy a' mostan imitt amott elterjedt dögleletes marha nyavalyától megmenthessék a' gondos gazdák marháikat; erre nézve T. Zombát Ferentz Úr, Ts. Somogy Vármegyében Grófi Batthyány Mosgói Uradalmanak Inspector, egy mentőeszközt közölt, melly a' Pozsonyi Német Újság toldalékjában eként adatik elő: „Kívánván 's kötelességemnek is tartván a' közhasznót a' hol lehet előmozdítani; elhatároztam magamat, hogy mivel most egy dögleletes marhanyavalya a' Birodalomnak több tájékain kiütött; a' következő igen egyszerű mentőeszközt közönségesse tegyem, mellyet ezelőtt 22 esztendővel egy Helvétustól tanultam, a' ki a' marhanyavalyák gyógyításában igen jártas és tapasztalt ember volt, és ez által a' maga marhái, midőn körös körül ezen nyavalya uralkodott, megmentette, 's a' mellynek én is (a' Közlő) 26 eszt. óta folytatott gazdasági szolgálatomban sokszor hasznát vettem, nevezetesen 1819-ben, mi-

*) Bukaresti tudósítás szerint Gyurgyevót Nov. 12-kén által vették már az Oroszok.

dön egy uradalmi Majorban 80 darab jármás ökör közzül kettő, minelölte a' nyavalya mivoltát megesmerték, megdöglött, a' többit ezen szer által mind megmentettem. Annyival szükségesebbnek tartom ezt közönségessé tenni; hogy rendszerént a' mezei marhás gazdák ezen pusztító nyavalyának mivoltára figyelme tessé nem tétettek, 's arról keveset tudnak; 's a' mi több Rolvesnek, a' marhák nyavalyáinak orvoslásáról írt, külföldben igen jeles munkájában, e' felöl emlékezet sem tétetik.

Származik ezen sorvadozás, mellyet közönségesen szárfájásnak neveznek, az esztendőnek száraz hévséggel járó részében, a' sok pókhálótól, hogaraktól, porral bélepott legelötöl, rossz táplálattól, állott vagy tisztátalan víztől. Külső jelei a' nyavalyának, mint más gyúlasztó nyavalyáknál is: a' száraz forró heves száj, a' sebes szív- és érverés, dugulás 'sa't.

A' mentő eszköz ezen nyavalya ellen a' következendőben áll:

Végy: Egy itsze megtört gyalogfenyőmagot, (borókát),

Három lat porrá tört salétromot.

Rét lat pimpinellát, és

Négy lat piros kis ezerjófű gyökeret, (főldepe, kis tzentauria.)

Mind ezeket keverd és elégytsd össze négy font rozslisztel, 's tsinálj ebből, vizet vévén hozzá, tésztát, és azt, mint más akármelley kenyeret megsültvén, adj belőle naponként reggel éhomra minden darab szarvas marhának egy szeletet, a' mint az állat nagysága és ideje kívánja kissőbbet vagy nagyobbat; és ezt tedd mind addig, míg az időhöz képest a' nyavalyától tarthatsz, itassd meg marháidat

napjában háromszor tiszta hideg vízzel 's hetenként egyszer sőt nyalass velek. — Természetes dolog, hogy e' mellett az ilyen esetekben szükséges előre vigyázást sem kell a' marhák körül elmúlasztani."

Magyar Ország.

Pest, Nov. 30-dikán. Minekutána Mgs Horgosi Miklós Úr a' Fő Mgsű Hétszemélyes Törvényszékhez Táblabírónak általtétetett, helyébe Nagy Mgsű Cziráki és Dienesfalvi Gróf Cziráky Antal Ó Excellentiája, mint Ország Bírája, a' Mgs Királyi Táblához Ország Birói Itélő Mesterré Mgs Verebi Végh Ignázt Urat, eddig a' Fels. Magyar Udvari Cancelláriánál volt Udvari Secretariust méltóztatott jeles tehetségeinek és érdemeinek tekintetéből kinevezni.

Ts. Ns. Pest Vármegyének Nov. 17-dikén 's következő napjain tartott közönséges Gyűlésében meghatározott, hogy mivel a' marhadög sok helyeken kiütött 's ennél fogva a' vágó marha megszerzése terhesebb lett, a' marhahús fontja 15 V. krajtzárra emeltessék. Így a' faddjúgyertyának fontja is 39 kr-ra; a' faddjú fontja 26 kr. és a' szappane 38 kr-ra határozottatott.

A' pénz folyamat December 3-dikán;

	közép ár:
A' Státus' 5p. Centes Obligátzióji	1025 ³ / ₈
Az 1820-béli sorsosok,	1741 ¹ / ₂
Az 1821-béli hasonlók,	152
Bétsvárosa 2 ¹ / ₂ p. Centes Bankó Obligátzióji, 58 ¹ / ₄ for. keltek, mind Conv.	
A' Bank-Aktziák keltek 1236 ⁴ / ₅ for. ton,	
Conv. Pénzben.	

Szerkeztető és Kiadó M á r t o n J ó s e f, Professor. (Untere Bäcker-Strasse Nro 742.)

Nyomató Haykul Antal. (Obere Bäcker-Strasse Nro. 752.)